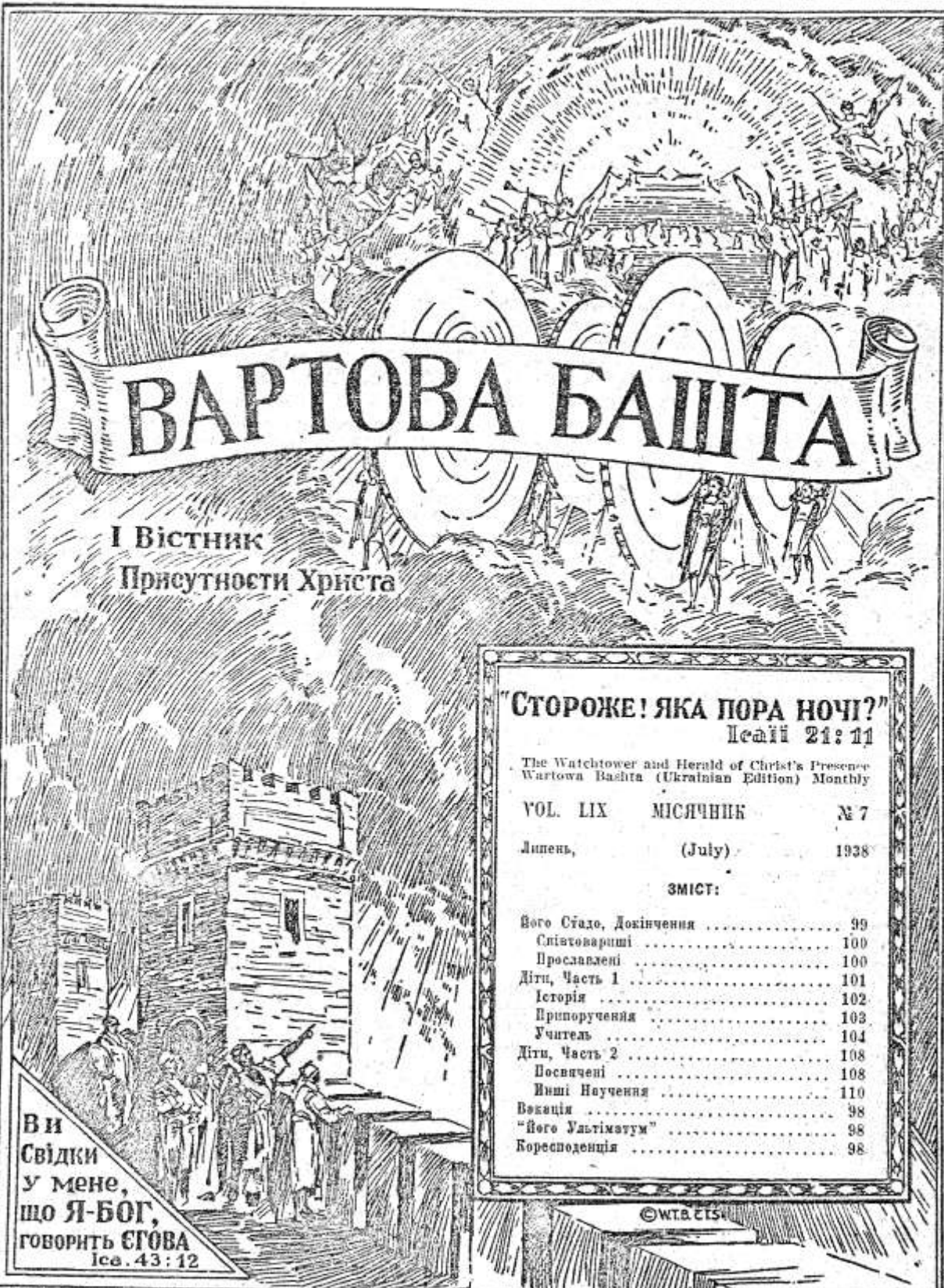

ВАРТОВА БАШТА

І Вістник
Присутності Христа

"СТОРОЖЕ! ЯКА ПОРА НОЧІ?"

Ісаїї 21: 11

The Watchtower and Herald of Christ's Presence
Wartowa Bashita (Ukrainian Edition) Monthly

VOL. LIX МІСЯЧНИК № 7

Липень, (July) 1938

ЗМІСТ:

Вого Студо, Докінчення	99
Слітоварші	100
Прославдені	100
Діти, Часть 1	101
Історія	102
Припоручення	103
Учитель	104
Діти, Часть 2	108
Посвячені	108
Інші Научення	110
Вікція	98
"Його Ультіматум"	98
Кореспонденція	98

В и
Свідки
у мене,
що Я-БОГ,
говорить ЄГОВА
Іса. 43: 12

© W.T.B. & C.T.S.

ВАРТОВА БАШТА

Published Monthly By

WATCH TOWER BIBLE & TRACT SOCIETY
117 Adams Street - Brooklyn, N. Y., U. S. A.

OFFICERS

J. F. RUTHERFORD President W. E. VAN AMBURGH Secretary

"Діти твої навчати ме сам Господь, і великий мир і гармонія буде проміж синами твоїми" — Ісаї 54:13.

СВЯТЕ ПИСЬМО ВИРАЗНО УЧИТЬ

ЩО СЛОВА є єдиний правдивий Бог, перебуваючий од віків до віків, Сотворитель неба й землі й Датель життя для усіх сотворених; що єгоє був початком його творіння й активним слугою в творенні всіх річей; що той Єгоєє тепер Господь Ісус Христос у славі, одітий у всяку силу на небі й на землі, і тепер є головним виконавчим Чинником замірів Бога Єгоєє.

ЩО БОГ створив землю для чоловіка, сотворив совершенного чоловіка для землі й поставив його на ній; що чоловік добровільно переступив Божий закон і був засуджений на смерть; що зажадав Адамового гріху всі люди родяться грішниками і без права до життя.

ЩО ІСУС стався чоловіком, і чоловік Ісус перетерпів смерть, щоби набути викупну ціну для всього роду людського; що Бог воскресив Ісуса до божественної природи й виславив його понад усіма тваринами й понад усі імена і одягнув його у всяку силу й владу.

ЩО ОРГАНІЗАЦІЯ ЄГОВИ називається Снов, і що Ісус Христос є Головою її й правдивим царем світа; що помазані й вірні послідователі Ісуса Христа — се діти Сноу, члени Єгової організації і його свідки, котрих задача й привилей є свідкувати про найвищість Єгови, голосити про його заміри наглядом людства, про які навчає Біблія, й нести оwoц царства всім, що хочуть слухати.

ЩО СВІТ скінчився й Єгова посадив Господа Ісуса Христа на престолі влади, котрий скинув Сатану з неба й зачав устанавляти Боже царство на землі.

ЩО ПОМІЧ і благоволення для народів землі можуть прийти лише через царство Єгови під владою Христа, котре те царство вже тепер почалося; що незалежно Господь знищить сатанську організацію і установить справедливість на землі, і що в тім царстві всі, що будуть послужні справлянням законом, будуть прихиснені і будуть жити вічно на землі.

ВАКАЦІЯ

Тут подаємо повідомлення що Фабрика в Брукліні буде заперта на два тижні, від суботи, 30-го липня аж до неділі, 14-го серпня. Се уможливить Бетель фамілії перервати постійну працю тут в фабриці й в Бетель і стати разом з іншими вісниками новини Царства у своїй праці Господній. Отже всі збори нехай замовляють наперед запас літератури котрий має вистарчити не лише на час в котрий Бетель дім буде запертий але також аж до кінця місяця серпня. Се ви в прошенні зробили дозгоє наперед, так щоби уможливити нам вислати всі замовлення перед днем запертя фабрики, 29-го липня. Жадні замовлення не будуть виповнені або вислані, ані жадні листи не будуть отворені або відписані під час цього періоду вакації.

"ЙОГО УЛЬТИМАТУМ"

Середлітній період свідчення, від 6-го до 14-го серпня є названий "Його Ультиматум". Вість поміщена в книжці "Вороги" є дуже відповідна до сього назвиса, й тому єя книжка разом з ще однією вишлю книжкою в серії книжок будуть оформлені обидві за 50 ц. Се буде пора на вакації від щоденного заняття більшої частини людей, отже всі браття повинні постаратися щоби їх вака-

МІСІЯ (ЖУРНАЛА)

Сей журнал виходить в тій цілі, щоби помочи людям пізнати Бога Єгоєє і його заміри, як про се навчає Біблія. Він містить в собі науку Святого Письма для помочи свідків Єгови. Він уможливає систематичне студювання Біблії для усіх своїх читачів і старається є иншу літературу яко помічує в таких студіях. Він поміщує відповідний матеріял для проповідування через радіо й для інших знарядів публичного научення з Святого Письма.

Він точно тримається Біблії яко авторитету своєї науки. Він цілковито візний й відділений від усіх партій, сект або світських організацій. Він цілковито й безпартійно стоїть по стороні царства Бога Єгови під правлінням Христа, його любого Царя. Він не прибирає догматичної міни, а радше заохочує до уважного й критичного розсліджування свого змісту в світлі ся. Письма. Він не мішається в жадні суперечности, ані його сторінки не отворені для персональних справ.

Річна Передплата

Річна передплата на Вартову Башту в Злучених Державах вноситься \$ 1.00, в Канаді й в інших краях \$ 1.50; в Великій Британії, Австралії, і в Південній Африці 7 ш. Передплату в Злучених Державах треба вислати через поштовий переказ, експрес ордер, або банківний переказ. В Канаді, Англії, Південній Африці й Австралії, передплату треба вислати до відділу в тім краю. З інших країв можна вислати передплату до бюро в Брукліні, але лише через міжнародний поштовий переказ.

Заграниці Бюра

British . . . . . 34 Craven Terrace, London, W. 2, England
Caribbean . . . . . 40 Irwin Avenue, Toronto, Ontario, Canada
Australasian . . . . . 7 Beresford Road, Strathfield, N. S. W., Australia
South African . . . . . Boston House, Cape Town, South Africa

Присмо в кождім случаю адресувати на імя Товариства

(Сей журнал виходить на кількох мовах.)

Для бідних, що не можуть заплатити за сей журнал, а щире бажають його читати, вислаємо даром, если є се попросити. Ми радісно бажаємо помочи таким потребуючим, але після поштової регули, вони мусять прислати письмемну апликацію кожного року. Увага для передплатників: Посвідку за отриману передплату чи то нову чи відновлену ми не вислаємо, хіба що є се попроситися. Змінення адреси для тих, що повідомлять, робимо в прогніз одного місяця. Один місяць перед скінченням ся передплати ми вислаємо карточку-повідомлення з журналом.

Yearly subscription price, \$1.00; Canada and foreign, \$1.50. Entered as second-class matter February 14, 1924, at the post office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Ці також припадали на сей самий період. Се уможливить всім таким предложити багато більше часу на доручення Господнього ультиматуму перед скоро-находячою остаточною війною. Ся пора буде неольми відповідна для праці по фармах. Если вам треба книжок, то присмо замовлення засилати скоро. Також робіть приготування на тереторії, і т. п. Ваші рапорти будуть очікувані із заінтересованим, для запису.

КОРИСПОДЕНЦІЯ

Всі браття повинні писати до Товариства в Англійській мові коли лише можливо. Листи писані в чужій мові, як в Італійській, Грецькій, Польській, і т. п., вимагають багато більше часу при догляді до них. Отже подаємо сугістю всім зборам інших мов чи: Англійським, щоби вони вибавили на секретаря молодого брата або сестру котрі можуть говорити й писати обидві мови, Англійську й їх рідну мову. Такий брат або сестра може писати до Товариства по Англійськи, лист бувши диктований в їх рідній мові через директора. Коли лист буви написаний в такий спосіб, то все має бути підписаний зборним слугою. Сей спосіб переписання листів ускорить догляд наших листів й замовлень.

ВАРТОВА БАШТА

І Вістник Присутности Христа

VOL. LIX

Липень, 1938

№ 7

ЙОГО СТАДО

Часть 2, док.

"Я пастир добрий, і знаю моїх, і знають мене мої. Яко ж знає мене Отець, так і я знаю Отця, і душу свою кладу за віці. І інші віці маю, що не сієї кошари; і тих я мушу привести, й голос мій почують, і буде одно стадо, й один пастир." — Йоана 10: 14-16.

ЯК МАЛЕ стадо так і велика громада, будучи охрещені у воді, сим вони зовнішньо показали, що вони вповні посвятилися чинити волю Божу. Та мале стадо йде далі чим се. Всі що будуть жити з Христом в Його царстві мусять бути охрещені в смерть Христа. "Хиба не знаєте, що скільки нас у Христа Ісуса охрестилось, у смерть Його охрестилось? Бо погреблись ми з Ним через хрещення у смерть, щоб як Христос устав із мертвих славою Отця, так і ми в обновленню життя ходили. Коли бо ми з'єднані з Ним подобою смерті Його, то й (подобою) воскресення будемо." — Рим. 6: 3-5.

"Той що є сплджений з духа святого, і хто був всиновлений у тіло Христа, і хто має свідчення духа, що він сином Божим, той був примирений з Богом і є новим сотворінням тепер, хоть він перебуває тимчасово в організмі з м'яса. "Тим же, коли хто в Христі, той нове сотворіння; старе минуло; ось стало все нове. Усе ж від Бога, що примирив нас із собою через Ісуса Христа, і дав нам служення примирення." — 2 Корин. 5: 17, 18.

"Йонадаби або "інші віці" знаходяться в іншому положенні. Йонадаби утекли до Господа і там знайшли прибіжище. Вони є далі людськими сотворіннями, і навіть неоправдані, бо отримання життя вічного залежить від вірного послушення в Божій організації і вірне перебування там аж покінь мине Божий гнів в Армагедоні. Отже виходить, що Йонадаби не мають свідчення духа що вони є синами Божими. Йонадаб мусить показати його оцінення доброти Божої через вірне сповнення приказів Господніх, і шукати смирности і справедливости і радісно очікувати часу коли він буде вповні прийнятий в стадо Господнє і отримає вічне життя на землі.

"Щодо посвячених, сплджених з духа одиниць малого стада, Господь ділає з ними як з одним тілом, і вони як кляса або громада отримують побільшення знання і виробування, і їм як громаді поручено справи царства Господнього на землі. (Мат. 24: 47) Декотрі члени з малого стада можуть бути фізично слабші або мати якусь перешкоду у виконанні їх служби, але

кожний мусить бути вірний Господеві у виконанні своєї угоди. Він не може руководитись або бути знеохочений тілесними немочами, недугою або нездатністю організму, але мусить сильно вповати на Господа і даліше радуватися в надії бути з Господом і то аж до кінця. "Христос же, яко Син, в домі Його, котрого дим ми, коли свободу і похвалу надії аж до кінця твердо держати мем." (Жид. 3: 6) Він мусить руководити свою діяльність свідченням духа, а не тимчасовими страстями або чуттям. Такі нові сотворіння народжені не лише з правди (представленої символічно через воду), але і також з духа. "Озвась Ісус: Істино, істино глаголю тобі: Коли хто не родить ся од води й Духа, не може увійти в царство Боже. Роджене від тіла — тіло, а роджене від Духа — дух." — Йоана 3: 5, 6.

"Се є ті, що є сплджени з духа і приведені у Христа яко нове сотворіння, що отримали духа всиновлення, через котрого вони кличуть "Авва, Отче!" І се лишень вони єдині мають свідчення духа що вони є синами Божими і співнаслідниками з Ісусом Христом.

"Ті що прийняли духа всиновлення мають духа любови до Бога, бо лише ті, що мають правду і ширю любов до Бога, кличуть ширю Його Отцем. (2 Тим. 1: 7, 8) Ті з малого стада мають духа підданства Отцеві духів в часі "картання його синів". (Жид. 12: 9) Таких Єгова "сплдив своєю власною волею Словом правди", а не після якоїсь волі чоловіка, і через то такі сплджени сини мають духа правди. (Якова 1: 18) Коли їх очі виробування отворяться, тоді вони стають вільні від релігії і мають свідчення духа такої свободи. (Гал. 4: 9, 10) Такі з малого стада оцінюють їх великий привилей вмирати яко жертва з Ісусом Христом, тому що вони знають і оцінюють що такі обставини вони мусять стрінути нім вони увійдуть в Його життя і славу. "Вірне слово: коли бо ми з Ним умерли, то з Ним і жити мем. Коли терпимо, з Ним і царувати мем; коли відцураємось, і Він відцурається нас." (2 Тимотея 2: 11, 12) Писання показують ясну різницю між малим стадом, котре має свідчення духа, і "іншими віцями" або "великою грома-

дою", котра не має свідчення духа. Але таке відріжнення не є вимівкою або оправданням для останка "малого стада" бути гордим, строгим, і панувати над "іншими вівцями". "Тим же нехай ніхто не хвалиться в людях", навіть самий в собі. (1 Корин. 3: 21) Хто славиться в собі або старається панувати над іншими, і хвалиться своєю позицією, та особа — безумна. Правдиві послідователі Ісуса Христа, що мають свідчення духа, славляться в Господі. "Хто ж хвалиться, нехай у Господі хвалиться. Бо не той певний, хто сам себе хвалить, а кого Господь похваляє." — 2 Корин. 10: 17, 18.

СПІВОВАРИШІ

"Ті що є "іншими вівцями" або великою громадою, є співоваришами овець з малого стада, і ті вівці з обидвох стадів мусять любити одні других і жити в мирі й радості. (Пс. 122) Той що є з малого стада, і котрий має свідчення з духа, буде кермуватися Словом Божим і не буде бажати хвалитися своєю висшністю над іншими тепер, ані не буде соромити тих з "інших овець" в своїй присутності. Помазаний останок повинен провідничити і Йонадаби повинні радісно співділати з ними, але мотива кожного мусить бути несамолюбне посвячення Богу і Його царству. Господь збирає своїх овець, і судить їх після своєї совершеної мудрости. Всі вівці мусять бути тихі, і кождий мусить чинити добро один другому скільки нагоди, а головню для тих, що служать Богу і Його Цареві. Ісус Христос любить своїх овець, котрих Він збирає в своє стадо, і всі члени тіла мусять любити їх також; бо "коли хто духа Христового не має, то сей не Його". (Рим. 8: 9) Помазаний останок буде пильно помагати "іншим вівцям" або Йонадабам, а знов сі будуть співділати з останком, і всі будуть ступати наперед в давання свідцтва про царство. В назначенім часі Господом всі будуть становити одно стадо.

ПРОСЛАВЛЕНІ

³⁸ Члени тіла будуть прославлені разом з Ісусом Христом, тому що так обіцяв Єгова. Але одиниці, що дістануть таку славу, мусять виконати обставини наложені на них перед входом у славу. На яких умовах дух даліше свідкує для тих сплджених з духа? Писання відповідають: "Коли терпимо, з Ним і царувати мєм." Після иншого перекладу та частина тексту звучить: "Если ми розом терпимо, то шоби ми могли і разом бути прославлені." (Роттердам) Се значить, що Єгова, Ісус Христос, і всі члени тіла підлягають під однакові наруги з рук ворога. Диявол постійно зневажав Бога; і тому сказав Господь Ісус: "Зневага тих, що тебе зневажають, впала на мене." (Пс. 69: 9) Апостол пристусовує ті самі слова до членів тіла котрим дух свідкує. (Рим. 15: 3; 2 Тим. 2: 11; Кол. 1: 24) Сконечности всі члени царського дому мусять доказати їх невинність до Єгови і мусять брати участь в оправданні Його лени; отже, сконеч-

ности, вони будуть терпіти переслідування з рук Сатани і його слуг. "Подобало бо Тому, про кого все і ким усе, що привів многих синів у славу, починателя спасення їх страданнями звершити." — Жид. 2: 10.

³⁹ Ті з малого стада не можуть звершитись без терпіння з Ісусом Христом, і бути співучасником "в таких терпіннях" становить частина свідчення духа. Для тієї причини апостол сказав: "Тепер радуєчи у страданнях моїх за вас, і допояняю недостаток горювання Христового у тілі моїм (смертному) за тіло Його, котре єсть церква." (Колос. 1: 24) Будучи цілком вірний Богу апостол терпів з рук ворогів, і про себе і інших послідователів Ісуса Христа він сказав: "Многими муками треба нам увійти в царство Боже." (Діян. 14: 22) Се лишень ті, що переносять терпіння і труд як добрі воїни Ісуса Христа, і котрі є вірні аж до смерті, ті увійдуть в Його славу. — Одрк. 2: 10.

⁴⁰ Та чи Йонадаби не терплять наругів? і чи се не є свідченням, що вони є дітьми Божими? Вони терплять наруги з причини їх вірности у свідченню правди, і таке терпіння є свідцтвом для них, що вони є співоваришами Божих помазанників і що вони служать в Божій організації. Вірні мужі Божі від Авеля аж до останного пророка, терпіли великі наруги з причини їх посвяти до Бога, але таке терпіння не привело їх в стан синів Божих в небі. Всі Божі вівці терплять за те, що вони противляться Дияволу. Ісус Христос є автором спасення для всіх послужних Йому. Деякі з них стали звершені на землі, а інші на небі; але всі мусять терпіти з руки ворога. (Жид. 5: 8, 9; 11: 1-40; 10: 33) Бог вимірив стежку для всіх своїх духових синів, і Ісус Христос пішов вперед і просвітив ту стежку якою всі мусять іти. (Рим. 8: 29, 30) Йонадаби не перетворюються на подоби Ісуса Христа. Вони не є "наслідниками Авраама після обітницї", тому що вони неоправдані вірою і не охрещені у смерть Христа. (Галат 3: 7-29) Йонадаби мусять вчитися послушенства з того, що вони терплять ради справедливости, бо вони не можуть навчитись ніяким иншим способом. Такі обставини вони мусять стрінути за вірність до Бога серед горя.

⁴¹ Ті ж, що є доброї волі до Бога і котрі посвятилися Богу чинити Його волю, не є вже "натуральними людьми" сатанської організації, тому що вони стали на стороні Господа і ступили на дорогу життя. Отже проповідання Божого Слова для таких не є дурнотою, але се мудрість, яка приносить їм радість. (1 Корин. 2: 14, 12) Вони не є як інші людські сотворіння, тому що Слово Боже для них — життя, і указує їм на дорогу до вічного життя. — 1 Коринтян 1: 21, 25; Йоана 17: 3.

⁴² Ісус Христос і члени Його тіла є духовними. Йонадаби або "інші вівці" є людськими або земними, і через те Йонадаби ніколи не можуть бути співнаслідниками з Ісусом Христом, і такі

Йонадаби не мають "свідчення духа". (Рим. 8: 23) Хоть вони перестали стогнати задля гідоти яка діється в сатанському світі, то однак вони терпеливо чекають на визволення з неволі й випущення їх цілком на волю синів людських. (Луки 3: 38) Таким станом вони будуть тішитися колись, коли всі будуть уведені в одно стадо. Велика громада була призначена яко громада Господніх овець, а не яко назначене число. Вона не є покликана й запечатана як члени царського дому синів (Одкриття 7: 3-8), але вона прийняла 'знак на чолах їх', що значить, що їй дано вирозуміння замірів Єгови, і вона дає себе пізнати яко та, що взяла місце в організації з Господніми помазанниками. Се правда, що Йонадабам дано приказ казати, як се зазначено в Одкр. 22: 17: "Прийдіть", щоби і інші, що чули сталися Йонадабами. Але се не становить знака на чолі, тому що се Божій помазаній організації дано приказ доручити вість котра значить на чолах. Се Господня вість, що значить, що ся вість або справи царства є поручені в руки помазаного слуги.

Хрещення Йонадабів — се хрещення у воді і означає, що вони посвятилися Богу і Його організації, подібно як ті, що отримали хрещення від Йоана Хрестителя. (Діян. 8: 14-18; 19: 13) Вівці з малого стада є в угоді з Ісусом Христом о царство, котре Його Отець дасть їм. Йонадаби не є в тій угоді. Коли Ісус Христос установив спомин своєї смерті, Він запросив своїх учеників увійти в угоду в те царство, і приказав їм обходити спомин Його смерті, свідкуючи сим, що вони були в угоді умерти з Ним, і если будуть вірні, то прославляться з Ним. Лише ті, що є сплоджені з духа і в угоді о царство, і котрі

через се є мертві з Ісусом Христом, можуть властиво брати спомин Його смерті. Се лишень до сих єдиних відносяться слова, а іменно: 'Як не будете їсти мого тіла й пити крові моєї, то не маєте життя в собі.' Лише такі мають обітницю безсмертності або 'життя в собі'. Лишень такі є співучасниками терпіння Христових і Його слави яка наступить. "Інші вівці" або Йонадаби, з котрих складається велика громада, Господь збирає їх у свою організацію, і 'там вони мусять перебувати аж до смерті первосвященника', т. є, аж до викінчення царського священства, і тоді вони мусять бути вповні послужними, і у своїм часі отримають оправдання на життя і отримають життя через Ісуса Христа, помазаного Сина Божого.

"І тепер ми бачимо, що Господь Ісус зачав збирати мале стадо в Пятидесятницю, котре то стадо є взятє зі світа для імя й царства Єгови. Та робота виконувалась аж до приходу Господа Ісуса до храму і зібрання вірних з малого стада до храму. Тоді Він зачав вибирати своїх "інших овець", з котрих складається велика громада; і коли се стадо буде зібране і викінчене, тоді "мале стадо" овець буде на віки з Господом на Його престолі, бо так Він обіцяв, а велика громада або "інші вівці" будуть служити перед престолом. Їх серця будуть наповнені безконечною радістю, і тоді всі Господні люди, викуплені Його дорогоцінною кров'ю і зібрані до Нього, будуть становити одно стадо під провідництвом і власністю Ісуса Христа, Божого Пастира. Всі тоді зібрані докажуть, що Сатана брехун, і що Бог є правда і справедливий, і всі тоді будуть мати участь в оправданні імя Єгови."

ДІТИ

"Пустіть діток, не зупиняйте їх прийти до мене, бо таких царство небесне." — Маттея 19: 14.

ЧАСТЬ 1

НАШИМИ провідниками мусять бути закони і заповіді Єгови. Деякі людські думки можуть бути добрі, але окрім Слова Божого на нікого не можна сполгатися. До своїх людей Єгова каже: "Надійсь на Господа всім серцем твоїм і не покладайся на власний твій розум. У всіх стежках твоїх думай про Його, а він простувати ме шляхи твої." (Приповісті 3: 5, 6) Єгова все сповняє свої обітниці, і ми можемо бути певні, що Він і сю обітницю сповнить для тих, що люблять Його і служать Йому.

Сими часами було много дискусії відносно дітей і що треба робити щоби zorganizувати і перепроводжувати студії для них. Кожний розумний чоловік любить діти і бажає допомогти їм. Чи се є згідно з волею Божою, щоби дітей відлучити і організувати віддільні класи для дітей і щоби хтось з помазанників був назначений

научати такі класи? Чи се є задача помазанника Господнього научати так звану "недільну школу для молодих дітей"? Чи дітей мусить навчити про царство Боже? і если так, то яким чином і в який спосіб ту інформацію треба дати? Если Слово Бога Єгови відповідає на сі і подібні їм питання, тоді спевністю всі помазанники бажають бути кермованими Словом Божим. Всі помазанники приймають натхненні слова Єгового пророка, а іменно: "Слово твоє світільник перед ногами моїми, і світло на стежці моїй." (Пс. 119: 105) Слово Боже є Його закон, котрий Його помазанники люблять. Се їх світільник, і тепер Бог велів засвітити сей світільник для користі тих, що люблять Його, і світло тієї лампи освітчує дорогу для помазанників. Не засвітчена лампа не могла б бути помічною для тих, що мають Писання, але маючи світло Гос-

подне, котре сяє із тієї лампи, помазанники мають звершеного провідника. В сей день Єгови Він збудував Сион, і там світло Його слави сяє в лице Ісуса Христа і котре то світло відбивається на тих, що в Сионі, і тому вони знають дорогу, і до них Єгова каже: "Я приготував світильник для помазанця мого." (Пс. 132: 17) Коли ми сумніваємося як ми маємо рішити певне питання, тоді ми звертаємося до Господа Бога і важно згадуємо над Його Словом і там ми знаходимо відповідь, і не потребуємо вповати на людську мудрість без ріжниць як за добра вона може виглядати. "Ти, мій Боже, у мене за світло, ти світиш мені й у темноті." (2 Самуїл 22: 29) До помазанників Господь каже: "Храни, мій сину, що твій батько заповідає, й материної науки не цурайся, бо заповідь — се твій світильник, навчання — се, світло, дорога ж до життя — се докір і наука." — Прип. 6: 20, 23.

Діти є не лише дорогі для помазанників, але і певна відвічальність спочиває на помазанниках відносно дітей, котрої то відвічальності ніхто з любимців Бога не бажає оминати. Задача помазанників до дітей є зазначена в писаннях. Повисші питання не будуть тут відповіджені догматично або після опінії чоловіка, але тут ми представляємо писання щоб всі помазанники могли ясно побачити який є властивий напрям і як вони можуть стрінати їх відвічальність.

ІСТОРІЯ

* Тут варто застановитися над початком і ужиттям недільної школи. Як виглядає, то вона є релігією, і помазанники Божі повинні розглянути цю справу з великою увагою, щоб їм не впасти в релігійну полупу. Для того треба важно застановитися над словами Ісуса відносно дітей приходячих до Нього. Римо католицькі релігійністи вже від давна збирали як найбільше дітей вони могли і навчали їх католицького катехизму, втираючи на теорії, що если дитина навчена в католицизмі до сім років віку, тоді вона вже не відступить від навчання; і як попертя їх підстави Римо католицькі релігійністи наводять слідуєще писання: "Настав на добру путь малого, — а й старим він не зверне з неї." (Прип. 26: 6) Сконечности питання вирішує: Чи напрям ділення Римо католицької організації згаджується із Словом Божим, а головне з словами Ісуса повисше неведеними? Згодом протестанська організація увійшла в життя і вона стала вельми релігійною і зорганізувала недільну школу, до котрої були зібрані діти і навчені деяких річей. Добре знаний авторитет відносно історії недільної школи появивсь слідуєщими словами: "В навченню недільних шкіл не є се трудно рішити, на підставі історії, котрий був знарядом більшим чим який інший чоловік в установленню безплатної науки в сих школах. Се був всесесний Йоан Везлей, котрий через більше чим трицять років, перед запровадженням першої недільної школи в Рей-

кас, мав звичай збирати дітей в різних частях Англії для цілі релігійних інструкцій. У своїм журналі в 1784 р. з 18 липня він писав, що недільні школи виринули по всьому де б він не йшов, і також записав отсі слова: 'Хто знає чи ці школи не стануть пистунками для Християнів?'

* Було се підчас "періоду Ілії", що інший посвячений слуга Господень писав слідуєще про недільну школу, і се заявлення зроблено 14 років перед приходом Господа до храму в 1918 р. "Перша недільна школа зачалась як 'школа лавів', в Гловчестер, в Англії, в 1781 р. Роберт Рейкс, редактор Гловчестер журналу, наняв чотири християнські жінки навчати дітей від десяти до чотирнадцяти років віку читати, писати, шити, і т. п., від 10 год. рано аж до полудня кожної неділі; а в неділю пополудні він навчав їх катехизму і брав їх до церкви. Із того маленького початку виросла нинішня велика система недільної школи." — Виклади св. Письма, Том. 6, стор. 547.

* "Робота Ілії" зачалась в 1878 р., у котрім Божі посвячені люди брали участь. В тім то періоді часу Господь приготував дорогу перед своїм приходом до храму в 1918 р. Протягом того періоду часу Єгова вибирав собі людей для сого імя. Ті люди були взяті з різних народів, і Господь приготував їх для будучої служби бути для Нього свідками на землі. Протягом того періоду часу недільних шкіл не було між Єговими посвяченими людьми. Тоді не зроблено жадного змагання для віддільного навчання дітей посвячених чи то непосвячених, але противно, такі віддільні школи для дітей не були признані в Біблії. Таку позицію не взято на підставі св. Письма а більше з точки раси і домашних причин. Том шестий (виданий в 1904), з Викладів св. Письма, на сторонах 544 до 547, розбираючи цю справу, між іншими річами каже: "(1) Недільні школи були шкідливими для християнських родичів в-тім змислі, що вони чують увільнені відвічальностей положених на них Господом. ... (2) Недільні школи не є корисні для християнських родичів, тому що вони не дістають від учителів таких недільних шкіл відповідної науки яку розумні й сумлінні родичі можуть і повинні дати. (3) Недільні школи не корисні для дітей і родичів іще з іншої точки: вони спричиняють дітей тратити повагу до їх родичів, і розвивають в них брак поваги до родичів."

* Однак Вартова Башта признавала (хоть не згідно з повисшим заявленням) недільні школи в сім, що через многі роки кожне видання містило Лекції Міжнародної Недільної Школи, з підпра релігійністів. Навіть по 1918 році на редакторській стороні Вартової Башти появились отсі слова: "Ми поміщуємо Лекції Міжнародної Недільної Школи головне для старших дослідників і учителів Біблії. Дехто вважає се за konieczність."

* Сим надіялись, що в такий спосіб Вартова Башта буди мати приступ до недільних шкіл релігійоністів і представити їм правду і що релігійоністи познакомяться із нею і декотрі з них приймуть її. В 1927 р. воля Господня була, що такі лекції Міжнародної Недільної Школи були знесені у Вартівій Башті.

° Тут муситься признати, що недільні школи Господних людей служили яко средство розділення між дітьми а родичами. Се стримувало здібних від служби в полю у властивім часі, і вони вимовлялися сим, що вони мусіли учить дітей, і наслідок був, що многі упустили їх руки з причини майбутнього научення дітей. Не тільки деякі одиниці опустили руки через тримання недільних шкіл з дітьми і ставили сю роботу понад виразне припоручення йти від дому до дому з роботою свідочства, але навіть комітет служби і інші поділили свою роботу з наученням дітей, і сим чином відвернулися від повного і нероздільного і злученого змагання в несенню свідочства в послушенстві до Божих приказів.

° Поступаючи в студії Слова Божого, помазанники недавно були отримали з ласки Єгови інформацію, що прийшов час на вихід великої громади, і тому є мільони людей на землі, котрі ставши по стороні Бога і Його царства, можуть ніколи не вмирати. Від коли Єгови вподобалось відкрити своїм людям значіння пророцтв Езекиїла відносно печатання людей доброї волі на їх чолах, і що послушні можуть оминати різню в Армагедоні, то здавалось для многих помазанників бути властивою річю установити класу для молоді, недільну школу, і що дітей повинно учить окремішно, підчас коли дорослі мали студіювати у віддільній галі або підчас коли вістники були на полю несучи вість царства від дому до дому. Аргументи які ставили прихильники віддільної недільної школи для дітей були менше більше такі: Се дає науку для молоді підчас коли старші займаються роботою свідочства в полю; се дає загальне поучення в такій формі, що діти можуть поняти; се дає їм науку із Слова Божого і про Його царство і приготвляє їх бути з тих мільонів на землі, що ніколи не помруть; се приготвляє дітей до служби в полю, і тримає їх від світських річей; отже і діти непосвячених повинні бути запрошені на ці віддільні зібрання і інструкції, щоби вони заінтересували родичів; і тому діти користають з таких віддільних шкіл, старші повинні постаратись о се. Дальший аргумент в користь недільної школи, або молоді, був такий, що если свідки Єгови віддають їх час і увагу для людей світа несучи вість царства Йонадабам або "великій громаді", то певно що провізія повинна бути зроблена і для дітей посвячених і інших, і що така дана інструкція через відповідну особу помазанника є в формі свідочством і на рівні з роботою голосо-апаратом і перепроводженням студії в домах ново-заінтересованих людей. І дальше кажуть: "Діти боляють, що вони не мо-

жуть мати нагоди збиратися віддільно." Всі такі аргументи є переконуючі, але чи вони згаджуються з Писанням?

° Проти повисших аргументів в користь недільної школи є сі: Що недільна школа або відлучена студія для дітей відлучує їх від старших, і діти не вчать і не приглядаються напрямові діланню який беруть старші. Се стримувало здібних помазанників від служби в полю від дому до дому в відповідний час. Се давало для тих, що наувчали дітей, опустити службу в полю, щоби приготвитися до дітей, і без сумніву, се спричиняло вимівку опустити руки; і ті майбутні учители дітей вхопилися вимівки йти з свідочством від дому до дому. Навіть комітет служби звертав много уваги на недільну школу і до тієї міри занебдував роботу в полю яку Господь приказав виконувати.

ПРИПОРУЧЕННЯ

° Помазанники не можуть дозволити, щоби людське вирозуміння або ласкаві почуття перешкодили у виконанню Богом-даного припоручення. Таке припоручення пророк Єгови виразно зазначає яко задачу помазанників. (Іса. 61:1, 2; 43:8-12) Що научення дітей Біблії є добре і корисне, і є приказом Господнім, то се безперечна правда. Але питання виринає: Чия се повинність наувчати їх? і серед яких обставин треба їх наувчати? Чи Бог Єгова положить відвічальність на своїх посвячених і помазаних людях відлучити посвячених і непосвячених дітей від їх родичів або інших дорослих осіб і дати їм спеціальні научення в назначенім часі? Чи повинен кожний збір через своїх слуг постаратися о таку віддільну науку для дітей, і назначити когось з помазанників наувчати дітей? Або чи кожний з окрема свідок, помазаний Єговою для цілі нести свідочство иншим повинен зобов'язатись установити віддільну школу для дітей? Властива відповідь на ці питання знаходиться в Писаннях; і всяка відповідь, що не є вповні поперта Писаннями, мусить бути мильна.

° Єгова виразно зазначив припоручення своїх помазаних свідків, а іменно: "Проте ви свідки у мене, що я — Бог"; що вони є помазані "звіщати добру новину покірним; потішати сумуючих; звіщати волю невільникам, і отворення вязниць тим, що закуті в кайдани; проголосити рік примирення Єгови і день пімсти нашого Бога, і потішити всіх засумованих." В сім припорученню нічого не згадується про віддільні студії для дітей, котрі звичайно називають "недільними школами". Се правда, що прийшов "день Єгови", коли обходиться поза типічний празник кучок і коли Господь збирає до себе своїх "инших овець"; однак Богом-дане припоручення нічого не згадує про віддільні студії для дітей посвячених або непосвячених, щоби сим чином виконати замір Єгови. Хтось може поставити противний аргумент, що в тім припорученню нема нічого щоб противилося заведенню недільних шкіл. Мудрість або немудрість того ар-

гументу муситься мірити словами припоручення і іншими писаннями, що відносяться до проповідання євангелії царства народам.

“Декотрі прихильники недільної школи для дітей наводять слова Ісуса яко повне попертя їх аргументу і позиції, а іменно: “Пустіть діток, не зупиняйте їх прийти до мене, бо таких царство небесне.” — Маттея 19: 14; Марка 10: 13, 14.

“В Американській Поправленій Версії сей текст звучить як слідує: “І приношено Йому дітей, щоб приторкнувшись до них; ученики ж закарзували тим, що приносили. Побачивши ж Ісус, прогнівив ся, і рече їм: Дайте дітям приходити до мене, й не бороніть їм; таких бо царство Боже. Істинно глаголю вам: Хто се прийме царства Божого, як мала дитина, не ввійде в него.” — Марка 10: 13-16.

“Обставини серед яких Господь висказав ці слова були такі: Люди приводили своїх дітей до Ісуса, а Його ученики не допускали дітей до Господа, і в сім вони помилялися. Тому Ісус сказав: “Пустіть діток — прийти до мене; бо таких царство небесне.” Під сим Він ясно розумів, що царство є для тих, що шукають його і що се треба шукати Його з повним довірям, щоби отримати благословенства царства. Він не казав, що ті що ввійдуть у царство мусять стати дітьми, але що вони мусять шукати Його і служити Йому з повним і цілковитим довірем, як се дитина глядить і приймає того, хто любить її. Завважте, що Ісус не сказав, що треба установити недільну школу, ані Він не приказав своїм ученикам завести віддільну студію для дітей. “Він” клав свої руки на них і благословив їх.” Він не сказав: “Царство небесне є для малих дітей”; але Він сказав, що царство небесне є для тих, що приходять до Нього. Ось так Господь показав свій замір благословити всіх тих, що з довірем і пильно шукають Його. “Без віри ж не можна угодити, вірувати мусить бо, хто приходить до Бога, що Він єсть, і хто Його шукає, тих нагороджує.” (Жид. 11: 6) Господь висказав своє невдоволення тому що ученики перешкаджали родичам приводити дітей до Ісуса. Але се невдоволення не було за не установлення недільної школи для дітей. Ісус знав закон Божий, і Він знав своє припоручення дане Йому Єгови, і если б те припоручення мало значити відділення дітей і установлення студії, Він був би се натякнув. Він полишив наущення дітей у властивім місці. Він не зачав чогось нового ані не замінив чогось замість Божої вираженої волі. Так і помазані послідователі Ісуса Христа мусять поступати. Вони є призначеними свідками Господніми і мусять поступати точно після Його заповідей.

— “Сатана уживає різні й численні зводничі пляни, щоби відвернути увагу людства і відвернути їх від Всемогучого Бога. Сатана ужив релігії більше чим якого іншого средства для зведення людства від Єгови і щоби стягнути зневагу на Його святе ім'я. Сатана зорганізував релі-

гію і у своїм часі увів в чин так звану “християнську релігію”. Се виглядає досить гарно почути від більше побожних людей, як вони кажуть: “Ми мусимо зорганізувати спеціальну недільну школу для дітей і научати їх наук церковних.” Спевністю, се є добрий спосіб тримати дітей в лінії релігії і дістати їх в церковну організацію. Ось так духовенство звело людей доброї волі і завело їх у свої сіті. Позаяк організація недільної школи і наущення в них полишені в руках кількох релігійоністів, котрі старалися провадити дітей дорогою певних релігійних організацій, тому дітей навчали мало або зовсім нічого про Бога Єгову і Його Царя і Його царство під Христом. Безперечний факт є, що недільна школа є частию релігійної системи, і тепер пійти дорогою якою йдуть релігійоністи, то се відпровадити від правдивої стежки яку визначив Господь, а ступати дорогою яку визначив ворог. Ось так родичі шкодять собі і своїм дітям.

УЧИТЕЛЬ

“Бог Єгова є великим Отцем усіх тих, що живуть. Він є також великим Учителем усіх членів свого дому: “Від котрого всяке отцівство на небесах і на землі звється.” (Ефесян 3: 14, 15) Ті що люблять Бога будуть пильно старатися іти дорогою яку Єгова визначив і відмовляться поступати після людського розуміння, без ріжниць як за добрі й розумні вони можуть бути. Бог ужив Авраама визначити властивий напрям. Не вдовзі по потопі Єгова покликав Авраама і зробив його “приятелем Бога”. Він ужив Авраама як прообраз, представляючи самого Бога як Отця насіння, у котрім всі роди землі будуть благословенні. Авраам старався о свій дім, як про се свідкував самий Єгова. Ось так Бог відкрив властивий напрям і назначив тих, що мають учити дітей. Щоби відкрити своє правило після котрого люди мали б поводитися, Єгова велів написати як слідує: “Господь же рече: Чи втаю від Авраама, раба мого, що я творю? Таж Авраама буде народом великим, і потужним, і благословляться в йому всі народи земнії. Знаю бо, що накаже синам своїм і господі своїй по собі, щоб хранили путі Господні, творючи правду і суд, щоб справдив на Авраамові Господь усьо, що глаголав до його.” — 1 Мойсея 18: 17-19.

“Тут Авраам представляв Єгову, великого Отця і Того, котрий учить всіх люблячих Бога. Єгова дав своїй організації ім'я “Сион”, котрий був представлений через добру жінку від котрої родяться діти Божі, і в повисшій тексті Єгова зазначив властивий спосіб в який діти мають бути навчені, і се можна поперти слідуочим текстом: “Діти твої навчати ме сам Господь; і великий мир і гаразд буде проміж синами твоїми.” — Ісаї 54: 13.

“Дітей муситься навчати, і на се є властивий час і місце навчати їх з Слова Божого; але Писання не кажуть, що ся задача лежить на зборі

помазаних людей Божих, щоб вони постарались о віддільну студию для дітей. Відвічальність за народження дітей, отримання і научення спочиває на родичах. Недільні школи дали вимірку родичам цілком занедбати їх задачі, і се вже є достаточним доказом, що віддільні недільні школи не мають признання Божого. Вірний отець буде навчати своїх дітей про Господа Бога і Його царство, а дитина властиво вихована буде шанувати земних родичів за се. У Писаннях Бог говорить про себе як про великого Отця, і до своєї жни, як до матери своїх дітей, і котра є Його організація, і до дітей Він каже: "Шануй батька твого й матір твою, щоб довголітєн був ти на землі, що Господь, Бог твій, дасть тобі." (2 Мойсея 20:12) Сей приказ відноситься до всього дому Божого. Він також дає властиве правило після котрого земний отець і мати, котрі є посвячені Богу, мають бути керовані. Вони повинні навчати їх дітей на добру путь, щоб діти шанували і слухали їх, про що написано є: "Діти, слухайте своїх родителів у Господі, се бо по правді. Поважай батька твого і матір: се перва заповідь із обітнуванням: щоб добре тобі було і був ти довголітєн на землі. І ви, батьки, не роздражнюйте дітей своїх, а зрошуйте їх у науці і напаминанню Господньому." (Ефесян 6:1-4) "Діти, слухайте родителів у всьому, се бо угоді Господеві. Батьки, не роздражнюйте дітей ваших, щоб не внивали." (Колосян 3:20, 21) Сі тексти виразно назначують відвічальність родичів відносно їх обовязку до дітей. Відвічальність навчати дітей є положена на тих, що привели дітей на світ. Ся відвічальність не є положена на громаду посвячених людей Єгови, щоб вони мали старатися о наущення дітей взагалі. Если би громада помазаників мада відвічальність навчати дітей інших, тоді напевно се правило або приказ був би зазначений в Писаннях. Завважте добре правило діланья яке Єгова установив для правління своїх завітуючих людей.

²¹ Єгова післав Мойсея до Єгипту ділати в користь Ізраїльтян, котрих Бог вибрав для себе. Бог велів Мойсейові зробити певні знаки і чуда перед фараоном і положив відвічальність на родичах Ізраїльтян розказувати сі факти дітям: "І щоб можна було повідати в уші синові твому, як я насміявся з Єгипту, і які знамення сотворив я над ними, щоб ви знали, що я Господь." (2 Мойс. 10:2) Цілий дим віруючих стались свідками для Єгови Бога, щоб нести свідцтво своїм власним дітям. Се правило не є виемкове.

²² В Єгипті Єгова установив пасху, котра представляла смерть Ісуса Христа, "Агня Божого", Спасителя чоловіка і Оправдателя Єгового імя. Ту пасху обходили в кождім домі кожда родина або два сусіди, если членів одної родини не було богато. (2 Мойсея 12:3, 4) В часі свят пасхи було се обовязком для родичів навчати їх дітей значіння пасхи, так як Бог через Ісуса Христа

та наущав своїх вірних апостолів, дітей Єгови, про обходження останньої пасхи. Діти звичайно розпитували своїх родичів про значіння річей які виконували родичі в тім случаю, і тому Єгова дав приказ кажучи: "І як поспитають у вас тоді діти ваші: Що се за сауження в вас? Ви казати мете: Жертва пасхова се Господеві, що проходив понад хатами в синів Ізраїлевих в Єгипті, як побивав Єгиптян, доми ж наші ізбавив. І похилились люди й поприпадали до землі." — 2 Мойсея 12:26, 27.

²³ Та відвічальність положена на голову кождого дому мала бути незмінна, показуючи сим на кому лежала відвічальність навчати дітей. (2 Мойсея 13:8, 14) Коли Єгова дав поущення своїм посвяченим людям, то Він положив відвічальність на них інформувати їх діти щодо значіння того ж. "Щоб були вони у вас повсякчасним знаменнем; як питати муть вас колись, ваші сини: Про що се камінь в вас? Ви відказувати мете їм: Се про те, що вода Йорданська перестала текти перед скриною закону Господнього як вона переходила через Йордань. Вода Йорданська перестала текти; так і мусить се каміння бути синам Ізраїлевим памятник на всі вічні часи." — Ісуса Навина 4:6, 7.

²⁴ Людина, що посвятилась Богу Єгові мусить тримати себе в вірі й доказати свою невинність до Бога, і се її повинність навчати (про духові справи) своїх дітей і повідомляти їх про властивий напрям діланья щодо Бога і Його царства. В часі проголошення угоди вірності і послушенства в Моаб землі Мосейові, тоді знов зроблено натиск на відвічальність родичів до їх дітей, а іменно: "Тільки стережись й пильнуй душі своєї, щоб не забути діла сі, що бачили очі твої, і щоб не відлучились вони від серця твого по всі дні життя твого! Ні! Переказуй про них синам твоїм і синам синів твоїх. Про той день, як стояв еси перед Господом, Богом твоїм, під Горем, як Господь промовляв до мене: Збери мені люд сей, щоб я дав їм почути слова мої, з котрих навчатись боятись мене по всі дні життя свого на землі, і навчать синів своїх." — 5 Мойс. 4:9-10.

²⁵ Бог не змінється, ані Він не уневажнює своїх заповідей даних своїм завітуючим людям. Кождий, що зробив угоду чинити волю Божу, сим стався свідком для імени і цілі Бога Єгови, і се свідцтво Він мусить давати перед усіма о скільки він має нагоди, і певно, що та нагода давати свідцтво своїм дітям є всегда із ним.

²⁶ Диявол уживав всіх можливих способів щоб спричинити родичів занедбати їх дітей, а один такий спосіб є релігія. Римо Католицька Гієрархія будучи провідником в релігійних справах, ділає як агент і знаряд Диявола. Та диявольська організація збирає дітей в релігійну організацію, а головно в парафіяльні школи, і там навчає їх проти науки Біблії. Дітей вона навчає катехизму і наук і традицій Римо католицької організації. Ціль Гієрархії в сім є ді-

стати контролю над людьми, а цілє Диявола, є щоби відвернути людей від Всемогучого Бога і Його царства. Під впливом диявольського агента, Римо католицької Гієрархії, котру то організацію Господь опрокинув як "велику блудницю", суди крайові карають родичів котрі вірно навчають своїх дітей бути послухними до заповідей Єгови. Примір сього маємо в примусовім привіті прапора. Бог Єгова особливо наказав завітуючим своїм людям не поклонятися перед ніким ані не приписувати сили охорони ані спасення жадному сотворінню ані річі, бо така охорона і спасення приходить від Бога лише. (2 Мойсея 20: 1-5) Бог також приказав родичам, щоби вони навчали своїх дітей отсих важних заповідей: "Щоб ти боявся Господа, Бога твого, по всі дні живота твого, додержував усі встанови й заповіді Його, що заповідаю тобі, ти сам і сини твої і внуки твої, щоб довго жити вам на сьвітї. І будеш ти наказувати про їх синам твоїм і промовляти до серця їх, сидячи в домі твоїй, і йдучи в дорозі і лягаючи і встаючи. Як же колись спитає в тебе син твій: Що воно сі сьвідчення, встанови й присуди, що Господь, Бог ваш, заповідав вам? То казати меш синові твому: Невільниками були ми у фараона в Єгипті, та вивів нас Господь із Єгипту потужною рукою." — 5 Мойс. 6: 2, 7, 20, 21.

²⁷ Коли посвячені родичі слухають Єгови і так навчають своїх дітей, тоді релігійоністи, як диявольські слуги, спонувають власти карати родичів і дітей; і се вже одно є безперечним доказом, що Божий приказ є добрий, і що релігійоністи помиляються і йдуть за провідництвом Диявола.

²⁸ Діти, що є властиво виховані в домі часто питають своїх родичів: "Що се значить, що дітей виганяють зі школи за ту церемонію привіту прапорів?" Посвячені родичі мусять дати правдиву і вірну відповідь на таке питання їх дітей, і котра то відповідь знаходиться у Писаннях, бо Господь Бог приказав їм, се чинити. Вони не можуть лишити такої справи в руках майбутніх учителів, котрі цілком є несьвідомі Слова Божого. Відносно сього не може бути сумніву щодо властивого напрямку родичів, бо написано є про Божих завітуючих людей: "І навчайте їх синів ваших, промовляючи їх, як сидиш у домі твоїй, і коли йдеш дорогою твоєю, лягаючи, і встаючи; і написуй їх на одвірках у домі твоєму і на брамах твоїх, щоб у землі, що Господь клявся дати їм, множились дні ваші і дні дітей ваших, як дні небесні над землею." (5 Мойсея 11: 19-21) Пам'ятайте, що се були релігійоністи, що установили недільну школу, і ті самі релігійоністи переслідують дійсно посвячених дітей Божих, за те що вони навчають своїх власних потомків Слова Божого по Його приказу. Отже родичі повинні властиво навчати дітей, щоби вони всегда слухали Божих заповідей, бо Він є охороною і спасенням і всім благословенством життя.

²⁹ Дітей, котрі є властиво навчені після Писання, і котрі сповняють сі наущення їх родичей, сьогодні виганяють зі шкіл, а їх родичів арештують і переслідують за "занедбання посилати їх дітей до школи". Сим чином вони прямо змушують дітей і родичів неслухати Всемогучого Бога приказів, однак се повинно зблизити і дітей і родичів разом до Господа Бога. Ті, що дійсно люблять Бога, не дозволяють собі перешкодити навчати своїх дітей після Слова Божого з причини переслідування. Всі посвячені Богу скажуть, як і апостол сказав: "Ми мусимо слухати Бога радше чим людей." (Діян. 5: 29) Коли пильні родичі терплять за наущення їх дітей після Його приказів, тоді вони терплять за справедливість, тому що вони терплять по волі Божій і се дає нагоду дітям і родичам затримати їх невинність до Всевишнього. — 1 Петр. 4: 12-14.

³⁰ Родичі, що згодилися чинити волю Божу, мусять слухати Бога щодо їх дітей, і тому "зрештують їх у науці напостановленню Господньому". (Ефесян 6: 4) Ось така є задача і відвічальність родичів до їх дітей, чого вони не можуть оминати. Родичі не можуть увільнити себе від тієї відвічальності через посилення своїх дітей до недільних шкіл або діточих віддільних студій, котрі є підтримані і устанавлені іншими людьми чим родичами, без ріжниць чи така студія є устанавлена громадою чи одиницею. Наущення в Слові Божім мусить дати їм в спосіб в який Господь приказав. "Зрештовувати" значить навчати дитину в карності, щоби розвинути дитину після Божого приказу. "Напостановляти" в повисше згаданім тексті значить, радити, наводити, навчати і давати інструкції, і сим чином ознакомити дитину з волею або заповіддю і законом і заміром Єгови. Се є найлучше наслідде, яке родичі можуть дати своїм потомкам, і чинячи се, родичі сповняють їх відвічальність до Господа взглядом своїх дітей. Ніхто не може заступити місця родичів, і через се ані збір ані якась особа вибрана збором, не може сповнити задачі родичів. Чинити се значить тратити силу і час у виконанню роботи яка не є зазначена в припорученню яке Бог Єгова дав своїм помазаним людям.

³¹ Если родичі навчають їх дитину після Писання, такі родичі будуть мати радість бачити їх дитину, коли вона виросте, що вона віддає честь і славу і пошану Богу Єгові і також властиво шанує свого земного отця. Поступовання після Писання провадить дитину до послушенства в дома. Коли дитина дістанеться до віку відвічальності, тоді вона є відвічальна за свої особисті поступки; і если земні родичі поступали після Господньої науки взглядом їх дитини, тоді ті родичі є увільнені від дальшої відвічальності відносно їх потомка. Непослушенство дітей в дома вельми побільшилося в сих останніх часах, і безсумніву такий стан річей повстав з причини недостаточного наущення їх дітей в до-

ма. Полишивши начення духових справ для когось іншого чим родичів, се спонукує брак поваги зі сторони дітей до родичів. Взагалі признають сьогодні, що діти духовників є найгірші в краю. Безсумніву, що се тому, що релігійністи занедбали дати відповідну науку в дома своїм дітям і полишили всяке начення відносно Біблії учителям недільної школи, котрі нічого не знають про Біблію і котрі не мають пошани до Бога і Його царства і через се не можуть дати властивої науки, і через се дитина терпить. Задача родичів научати свою дитину є даліше показана в Писаннях через апостола Господнього, а іменно: "Своїм домом щоб добре правив, дітей держав у слухняності з усякою повагою; (коли бо хто своїм домом не вміє правити, то як йому про церкву Божу дбати?). — 1 Тимофея 3: 4, 5.

³² Земний отець, що вірно виховує свою дитину в зрості й напоступанню Господнім може колись тішитися сим, що його дитина може прилучитися до нього у службі Царя і йти від дому до дому з роботою свідництва, несучи фонограф або голосо-апарат для передання вістки о царстві або представити свідцтво в друкованій формі. Часто трапляється, що діти, виховані властиво, дають свідцтво о царстві, розбуджують зацікавлення інших там де родичі не можуть. Начення дітей родичами, і наслідки, є показані в листі до Тимофея, апостолом Павлом: "Як батькові дитина, так він служив зо мною в благовісті." (Ефесян 2: 19-22) Велике і важне питання тепер перед Божим людом є оправдання Єгового імені, що є доконане через Його царство під 'вусом Христом. Отже те царство повинно звернути увагу усіх тих, що люблять справедливість. В сій годині великої неволі у світі й переслідування свідків Єгови, многі діти звеселили серця родичів йдучи в поле служби і беручи активну участь з їх родичами в роботі проповідання сїєї євангелії царства. Если родичі не зможуть дати відповідної науки і виховання для дітей і заохочувати дітей попірати царство Боже, тоді ті родичі тратять велику нагоду виконати їх привилей і задачу в затриманню їх власної невинності до Бога. Помазанники повинні пам'ятати, що їх припорушення не є повернути світ, але нести свідцтво для людей світа, повідомляючи їх, що Єгова — Бог, і що Його царство є єдиною надією світа. Любов починається властиво в дома до членів родини, і се головне відноситься до споріднення родичів до дітей.

³³ Припустім, що отець дитини не є віруючий і противиться сїї євангелії царства, але що мати сїєї дитини є віруючою і служить Господеві, що тоді зробити відносно начення дитини? Чи мати повинна підпринятись научати дитину серед таких обставин? Задача лежить на віруючій родичі научати дитину або дітей, і если мати є посвячена Богу, то вона не може оминати сю відвічальність на тій підставі, що отець тієї дитини противиться царству.

Вона повинна знайти час і нагоду научати ту дитину про Бога, Царя і Його царство. Виразний примір для нас, після котрого ми повинні поступати, знайдемо в Тимофея, котрого служення і діяльність в роботі царства були записані в Писаннях, очевидно для того, щоби поставити те питання перед нас. Отець Тимофея був Греком, і нема ніякого доказу, що він вірував в Господа. (Діян. Ап. 16: 3) Але Тимофеєва мати Євникія і його бабка Лоїда взяли на себе відвічальність научити Тимофея і вірно сповняли їх задачу, як се показано словами апостола до Тимофея: "Згадуючи нелицемірну віру твою, яка вселилась перше в бабку твою Лоїду і в матір твою Євникію; певен же я, що і в тебе." (2 Тим. 1: 5) Що вірна мати і бабка научали дитину, то се показано словами записаними в Писаннях: "Ти ж пробувай у тому, чого навчено тебе, і що звірено тобі, віддаючи, від кого навчивсь еси, і що з малку сьвяте писання знаєш, котре може тебе вмудрити на спасення вірою в Христа Ісуса." — 2 Тимофея 3: 14, 15.

³⁴ Певно, що ті вірні жінки, мати і бабка, навчаючи дитину Тимофея, не уживали дитинячих виразів, ані не давали йому так званих "початків" написаних про Біблію, як се роблять майбутні учителі в теперішній часі. Вони научали хлопця з натхненого святого Писання і показували йому закон і пророки, свідкуючи про Ісуса Христа і Його царство. Їх вірна робота принесла чудовий духовий овоч. Тимофей був тоді ще молодим чоловіком коли Павло вибрав його як свого помічника в Господній роботі. (1 Тим. 4: 12) Виховання сього молодого слуги було без сумніву діло його посвяченої матері і бабки згідно з писаннями: "Настав на добру путь малого, — а й старим він не зверне з неї." "Дурнота впилась в серце, та навчаючи лозина прожене її від його." "Хто посіє неправду, буде жати біду, й палиця гніву його зникне." (Прип. 22: 6, 15, 18) Се є добре знаний факт сьогодні, що многі молоді люди, котрі отримали властиве виховання від родичів після Писання, сї є активні в службі Царя, співділяючи з їх родичами.

³⁵ Писання ясно показують, що збір свідків Єгови не має обов'язку увільнити родичів від обов'язку начення їх дітей через установлення віддільних шкіл для них. Бог положив на громаді свідків Єгови виразну відвічальність, котру то відвічальність та громада мусить виконати, отже если та громада або одиниця бере часті і енергію научати дітей, котрих повинні навчати родичі, тоді до тієї міри вони занедбують їх условинів припорушення. Родичі котрі згодились служити Богу не можуть ухилитися від їх відвічальності научати свою дитину через положення відвічальності на збір або одиниць збору Богові посвячених людей. Всі писання попірають се заключення.

³⁶ Але що треба зробити для дітей посвячених, котрі бажать науки а не отримують її в дома? Що зробити для дітей непосвячених, кот-

рі мають бажання пізнати правду Божого Слова? Чи ті діти мають бути занедбані або відмовити їм нагоду задля недбалства родичів? Чи

тоді не повинні установити недільну школу або студію Біблії для молоді члени помазаной громади?

ДІТИ

"Пустіть діток, не з'унижайте їх прийти до мене, бо таких царство небесне." — Маттея 19: 14.

ЧАСТЬ 2

БОГ ЕГОВА є великим Учителем, і Він навчає своїх дітей через свого любого Сина, Ісуса Христа. Отже Бог і Христос є нашими Учителями. Всі, що бажають жити мусять пізнати і сповняти слідує: Що Бсемогучим Богом, Всевишнім, Сотворителем неба і землі, і Дателем всякого доброго й звершеного добра, є Господь, котрого єдиного імя Егова. (Пс. 83: 18) Що Ісус Христос є Відкупителем і Спасителем людства і правильним Володарем світа, і що Його царство є надією людства; що імя Егови є понад все інше і що те імя буде оправдане і вивисшене в умах кожного сотворіння. Чи сі виразні й важні правди є надто замотані щоби діти могли зрозуміти їх? Певно, що ні! Господь обіцяв, що хто Його шукає, того Він не відкине геть. Навіть у молодім віку діти можуть зрозуміти сю виразну мову. Їх можуть навчати родичі, а розумні родичі не уживають дитинячої мови в навченню своїх дітей, але говорять ясно до дитини, щоби дитина могла зрозуміти ті річи, які він бажає передати їй. Чому не говорити про Егову, Ісуса Христа, Царя, і царство, і се все дитина може зрозуміти. Сі є найважливіші правди, які можна представити дитині, і ради її власного добра, ніколи сього не треба занедбувати. Отже родич не може казати, що він не є відповідний навчати своєї дитини. Вірний слуга Божий котрий може навчати своїх дітей чого-будь, не занедбає запустити правду в свою дитину про Бога і Його царство. Він буде поступати після інструкції і взірця великого Отця, котрий навчає своїх дітей і каже: "Слухайте, діти, науку (мою) отечьку, і пильнуйте, щоб набратись розуму: Бо я добру науку даю вам; не покидайте ж того, що заповідаю вам. Яж бо й сам був у панотця мого любимою дитиною, й неначе єдиною у неньки моєї. І вчив мене панотець і повіляв мені: Вдержуй слова мої і жий (щасливо)." — Прип. 4: 1-4.

Чи є щось інше так важне для дитини як навчати її о дорозі до вічного життя? Если родич дорожить своєю дитиною, то він певно бажає, щоб вона отримала життя, і він мавби до неї сказати яко ж написано: "Я тебе наставляю на дорогу мудрости, проваджу тебе по стежках незаблудних." (Прип. 4: 11) Чи хто-будь з посвячених є такий, щоб не міг навчити своєї дитини основних правд? Чи дитина, що розуміє різницю між злом а добром, не може розуміти цієї простої науки? Чи може хтось з посвячених ма-

ти вимівку, що він не може навчити своїх дітей в дома?

ПОСВЯЧЕНІ

Писання як і факти ясно показують, що є дві гомалі Божих овець що служать Йому. Вони є: Помазані члени храму, котрі посвятились чинити волю Божу і є в угоді вірності о царство. Сі становлять вівці Божого пасовиська: "Знайте, що він Господь Бог! Він, не ми, сотворив нас, — нарід його й отару паші його." (Пс. 100: 3) "Ми ж, люде твої і стадо твого пасовиська, будем вічно прославляти тебе, звіщати хвалу твою з роду в рід." (Пс. 79: 13) "І велів народові своєму, як вівці, пускатись в дорогу, і вів їх, як стадо, в пустині." (Пс. 78: 52) "Прийдіте, поклонімся йому богомільно, приклонім коліна наші перед Господом, що сотворив нас! Бо він Бог наш, а ми нарід пасовиська його, і стадо руки його." (Пс. 95: 6, 7) "Яко ж писано: за-дла тебе вбивають нас увесь день, полічено нас як овець на заріз." (Рим. 8: 36; Пс. 44: 22) Тією другою громадою є Йонадаби, "велика громада".

Йонадаби, що становлять "велику громаду" є посвячені чинити волю Божу. Вони становлять ті "інші вівці" Господні. (Йоана 10: 16) Се ті інші вівці, котрих Господь збирає до себе. Між сими посвяченими є члени помазанника і велика громада, що мають діти. Відвічальність родича чи то він є з помазанного останка або великої громади, є навчати малих дітей; отже відвічальність лежить на обидвох клясах. Господь положив сю відвічальність на родичах, і Він не може передати цієї відвічальності іншим. Що Егова поклав відвічальність на своїх завітуючих людях навчати дітей, то се ясно показано славами св. Письма: "Слухай, народе мій, науки моєї! Прихиліть ухо ваше до слів моїх!... Про котрих ми чули і знаємо, і що їх розказували нам батьки наші. Не втаїмо перед синами їх, будуть родам, звіщаючи хвалу Господа, і його потугу, і чудеса, котрі він сотворив. Він бо поставив свідчення своє в Якові, і положив закон в Ізраїлі, і заповідаючи батькам нашим, щоб синам своїм переказали, щоб знав їх рід будучий, сини, що народитись мають, що і вони встали і синам своїм розказали, щоб на Бога впова-ли, і про діла Божі не забували, і заповіді його сповняли." (Пс. 78: 3-7) Егова, положив таку відвічальність на своїх типічних людях, тим біль-

ше Він положив подібну відвічальність сьогодні на тих, що є зібрані в стадо Господне.

Часто кажуть, що ми занедбуємо діти, бо ми стараємось о віддільну школу для научення їх про духові справи. На се ми відповідаємо, що ми бачимо, що Бог положив відвічальність на родичах, і через те ані збір ані одиниці збору помазанників не є відвічальні за не-свої діти щодо установаження віддільної студії для молоді. Робити таке розпорядження значить взяти на себе відвічальність яка спочиває на родичах, а се не є по волі Божій. Се значило б відступити від припоручення даного Господом своїм помазанникам. Если родичі занедбують їх задачу, то се ніяк не збільшає відвічальности збору або членів його научати дітей не своїх. Хтось може спитати: Чи члени останка або помазанника не є тепер виставлені замість священників і Левітів котрі були назначені Господом научати Ізраїльтянів, як про се написано в Малахії 2: 7: "Бо уста священникові мають перестерігати знання із його уст ждуть люде закону; він бо посланець Господа сил небесних." (Гл. також 5 Мойсея 17: 9-11; 33: 8-10; 2 Паралип. 15: 3) Се правда, але сей факт, що Левіти були назначені научати людей не увільняє ніяк родичів научати своїх дітей в дома або деінде. Навіть зібрання Божих завітуючих людей у святині слухати Слова Божого не звільняло родичів від задачі научати дітей в дома. Те саме правило мусить ся пристосувати до публичних зібрань, і зібрань для студії Біблії, і інших зібрань Божих завітуючих людей сьогодні. Ні в типі ані в позатипі збори посланих людей Божих не мали старатись о віддільні наущення дітей, але дорослі як і діти мали збирати ся разом.

Було се в 1935 р., що Єгова відкрив своїм помазанникам, що велика громада є земною клясою, котра то громада становить "інших овець" Господніх. Від того часу Господні люди обходили позатипічне свято кучок, і на тім святе Слово Боже є вияснене їм великими Учителями, Єговою і Ісусом Христом, як ніколи перед тим. Відносно типічного празнику кучок, заважте, що молодь була заключена на публичнім зібранню для наущення Єгового закона: "І заповідав їм Мойсей словами: Як скінчиться сім років, у призначений час, у свято кучків, як увесь Ізраїль прийде, щоб явитись перед Господом, Богом твоїм, на тому місці; котре він вибере, будеш читати сей закон перед усім Ізраїлем, щоб вони чули. Згромадь людей, чоловіків і жінок і малолітків і пришляка твого, що в оселях твоїх, щоб слухали та навчались боятись Господа, Бога нашого, і додержували усі слова закону сього, сповняючи його. Та що б сини їх, що нічого не знають, слухали й навчались боятись Господа, Бога нашого, покіл жити мете на землі, що займати її переходить Йордань." (5 Мойсея 31: 10-13) Ось так установлено правило, що діти мусять збиратись з дорослими і слу-

хати науки Господньої, а не відлучувати їх у віддільне місце.

Що в теперішнім часі подібне розпорядження є згідне з волею Божою відносно дітей, то се запевняє Писання. Із приходом Господа Ісуса в храм в 1918 р. Сион був збудований яко місце для Божого ймя, у котрім те ймя є пошановане всіма, що служать Господеві, без огляду на вік. Ось таке було незломане право щодо типічних людей. "Тоді ось як має бути: на те впрочище, що вибере Господь, Бог ваш, щоб там съвятилось ймя його, туди приносити мете все, що заповідаю вам: ваші вселадення й ваші жертви заколювані, ваші десятини й жертви приношення рук ваших, і все вибране після обітниць ваших, що будете шлюбувати Господеві." "І будете веселитись перед Господом, Богом вашим, самі ви й сини ваші й дочки ваші, й слуги ваші й служанки ваші, і Левіт, що жие в оселях ваших; нема бо в його з вами паю і насліддя." "Ні; перед Господом, Богом твоїм, на тому місці, що вибере Господь, Бог твій, мусиш їсти їх, сам ти і син твій і дочка твоя, наймит твій і наймичка твоя, і Левіт, що в місці оселі твоєї; і радіти меш перед Господом, Богом твоїм, всяким ділом рук твоїх." (5 Мойс. 12: 11, 12, 18, 28) Діти мусять бути співучасниками з родичами в радості й благословенствах при сій оказії. Ті діти напевно будуть розпитувати про значіння сих річей, і їх треба научати.

Але що зробити з дітьми Йонадабів, себто, тих, що становлять велику громаду: Чи вони не повинні мати спеціальні наущення з уст останка? Після котрого Йонадаби мусять руководитись є подібне до того котрим руководяться помазанники. Йонадаби, що мають діти, є рівнож відвічальні давати їм наущення в дома відносно Слова Божого, а що таке розпорядження, одобрив Господь, то се показано словами Єгови відносно Йонадаба. Поущення які ті сини отримали від Йонадаба вони тримались їх як провідника. Єгова велів випробувати їх як за добре вони навчились від їх родичів, і тому то написано у св. Письмі: "Та вони відказали: Вина ми не пємо, бо Йонадаб Рехавенко, наш предок, дав нам заповіт, сказавши: Не пийте вина ні ви самі, ні діти ваші по віки. Та й домів не будуйте й насіння не сійте, й виноградників не насаджуйте, й не майте їх, а жийте в наметах, поки й віку вашого, щоб вам довго прожити на сій землі, де ви лиш — приходні. І послухали наказу предка нашого Йонадаба Рехавенка в усьому, що він велів нам, щоб не пити вина весь вік наш, — ми й жінки наші, сини наші й дочки наші, — Та щоб не будувати хат на пробукток; і нема в нас ні виноградників, ні поля, ні засіву. І живемо ми в наметах, і слухаємо й чинимо все, що повелів нам предок наш Йонадаб." — Ерем. 35: 6-10.

Єгова одобрив те, що родич научав своїх дітей і їх послух до родичів, і через те Він виразив своє одобрення такого наущення сими словами:

"До родини ж Рехавійської сказав Еремія: Так говорить Господь сил небесних, Бог Ізраїлів: За те, що ви додержували заповіт Йонадабів, предка вашого, й так усе чините, як він вам повелів, — за те, так говорить Господь сил небесних Бог Ізраїля, — не переведеться в Йонадаба Рехавенка потомок, що стояти ме перед лицем моїм по всяк час." — Ерем. 35: 18, 19.

¹⁹ Одобрення і благословення Єговою тих людей представляє Його благословення Йонадабів і їх дітей, котрі навчені слухати Його тепер і котрі можуть надіятись охорони в Армагедоні. Чому хтось інший мавби взяти відвічальність яку Бог положив на родичах, а головню коли Бог не пригав своїм помазанням взяти таку відвічальність?

²¹ Вірні й послухні родичі і їх точне сповнення Богом приписаних прав відносно їх дітей можуть принести користь своїм дітям. Аж поки дитина прийде до віку особистої відвічальності, на посвячених родичах спочиває відвічальність навчати дитину, і властивий напрям родичів у виконанні їх обов'язків, Бог вважає за корисне для дитини, як се виразно показано словами апостола: "Освятчується бо чоловік невірний у жінці, і освятчується жінка невірною в чоловікові; ато діти ваші були б нечисті; тепер же святі." (1 Корин. 7: 14) Если се є Боже право взглядом відвічальности дітей помазаних родичів, котрі дають духову науку дитині після приказу Господа, то можливо Господь схоронить 'святих дітей' з родичами підчас Армагедону. (Софонії 2: 3) Після цієї обітниць Господньої, діти Йонадаба, котрі отримають інструкції з уст своїх родичів, можуть мати Господне взгляднення в часі Армагедону, тому що родичі послухали наущень Господніх і пильно передали Його Слово своїм дітям. Се показує, що Йонадаби, котрі згодились чинити волю Божу, є також відвічальні за наущення в дома своїх дітей з св. Письма. Отже виходить, що хто згодився чинити волю Божу, як помазаники так і Йонадаби, если вони не дадуть властивого наущення своїм дітям після приказу Господнього, тоді вони не сповнили їх обов'язку, і що відвічальність не лежить на зборі, ані на одиниці відносно наущення дітей інших, ані Він не уповажив помазану громаду ані нікого, іншого установляти віддільні студії для наущення дітей. Ані се не дає ніякої вимівки зборові останка або якомусь іншому членові занедбувати виразну задачу їх припоручення нести свідоцтво і проповідувати євангелію царства як се Господь приказав.

О інші наущення

²² Як виглядає, то Писання роблять натиск на важність навчати дітей в дома. Однак се не виключає їх дістати науку деінде. Де ж вони дістануть таке наущення? Нехай діти співтоваришать з їх родичами до класу і там слухають правди Слова Божого. Таке правило дав Єгова для керівництва Його типічних людей, і те пра-

во відноситься і до тепер. В час проголошення угоди вірности і послушенства, що Єгова велів Мойсейові переказати Ізраїльтянам коли вони зібрались в Моаб, родичам було сказано взяти їх дітей з собою, а дітям сказано сидіти спокійно і слухати даної науки, щоби як найбільше скористати. Можливо, що се спричинило трудність дітям, але се було властиве виховання, тому що так Бог велів. Що діти не можуть зрозуміти на такому зібранні, то вони можуть спитати їх родичів, і отримати дальші поучення в дома. В послушенстві до приказів Єгови, Мойсей зібрав людей всякого віку і тоді сказав до них: "Сьогодні стоїте ви всі перед Господом, Богом вашим: голови покоління ваших, ваші громадські мужі і ваші начальники, всі мужі Ізраїлеві, Ваші діти, ваші жінки, і приходень твій, що посеред табору твого, від рубача твого до твого водоноші." — 5 Мойсея 29: 10, 11.

²³ Потім як Ізраїльтяни увійшли в землю Канаан під провідництвом Йозуа, тоді вони знов були зібрані, щоби вислухати благословенства і прокляття угоди, які Мойсей проголосив в Моаб. Сей факт, що Йозуа велів зібрати там дітей, як і дорослих людей, щоби вони вислухали умовини угоди, є безперечним доказом, що діти були там по велінню Господнім. Дітей не відлучено на бік щоби там хтось інший навчав, але вони були з їх родичами, слухали важної вістки, якож написано: "І потім прочитав він усі слова закону, і благословення і прокляття, так як воно написано в книзі закону. Не було нічого з усього того, що заповідав Мойсей усій громаді Ізраїльській, чого не прочитав би Йозеф перед усією громадою Ізраїля, перед жіноцтвом, і перед малечою і перед чужинцями, що перебували з ними." — Йозуї 8: 34, 35.

²⁴ Задля якої причини діти не можуть сидіти разом з дорослими на зібранні і отримувати поучення? Ті, що стоять сильно за віддільною школою, відповідать: "Діти і молоді люди потребують бути відділені і мати їх власну студію і відповідного учителя, тому що їх ум не є досить розвинений мішатися зі старшими і вчитися з ними." Роздільна лінія між дорослими і молодими людьми є загальною між дванадцять років віку аж до шістнадцяти років, а діти ще молодшого віку вважаються відповідні отримувати науку в дуже простій мові. Таке заключення не є згідне з Писанням і не має ніякого попертя.

²⁵ Коли Ісус був дванадцять років віку, Його родичі взяли Його до храму в Єрусалимі, що було згідно з волею Єгови. Там Ісуса знайдено "в церкві, сидячого серед учителів, і слушаючого їх, і питаючого". (Луки 2: 41-50) Розуміється хтось скаже, що Ісус був звершений умом; однак се не є причина чому інші діти не мали б вчитися із старшими. Треба пам'ятати, що многі родичі мають дитячий ум і не можуть зрозуміти правди більше чим дитина. В теперішнім часі вік не є головною річю до рішення чи якийсь

сотворіння може або не може поняти науку. Та понад усе, треба поступати після Писань замість винаходити якусь іншу методи. Мудрість цього світа є дурощами в очах Бога, і ті, що вважають себе за мудрих, що вони мусять знайти якусь іншу методи навчати дітей супроти того, що Бог установив, то се показує, що вони не мають властивого оцінення свого споріднення до Сотворителя. **О**

¹⁶ В теперішнім часі діти, котрих родичі приводять на студії дорослих, часто дуже скоро лапають правду. Часто діти питають питання і дають більше розумні відповіді чим ті, що мали б бути дозрілі розумом. Казати, що молодь між дванадцять і шіснадцять років повинні мати віддільні студії, то сим зменшується здібність молоді зрозуміти правду. Навіть дітей дванадцять років і молодших не повинно вважати за молодих ходити регулярно на студії зі старшими. Як інакше вони можуть навчитися, если вони не будуть присутні і співтоваришити зі старшими віком? Дитина шість років віку если властиво навчена часто показує ясне вирозуміння різниці між диявольською організацією, а царством Божим під Христом, чим старші віком. Маленькі уші слухають добре, і де розходиться о життя і щастя дитини, там нема причини заключати чому вона не мала б ходити на студію з своїми родичами і вчитися щось про Боже ласкаве розпорядження для неї. Еслиби два противні собі кандидати мали б бути вибрані до уряду, і еслиб один з них був за знищенням всякої свободи, права, мира і щастя людського, а другий стояв за добрим правительством, правом до життя і за добром людей, то чи ви думаете, що дитина шість років віку, сидючи на вічу і слухаючи дискусії, не зрозумілаб різниці між тими двома чоловіками і за чим кожний з них остояв? Світецькі родичі напевно учать своїх дітей про ці річі. Задля більшої ще причини ті, що посвятилися Богу, повинні навчати своїх дітей. Часто дитина менше чим шість років віку, котра була навчена його родичами, ставить іншим питання таке: Чи ти за Еговою? чи по стороні Диявола?

¹⁷ Всегда вважайте які є великі основні правди які треба навчати людей. Ось вони є: Що Егова Бог є Всевишнім, і Дате́м благословенств для всіх, що люблять і служать Йому; що Ісус Христос є Спасителем чоловіка і правильним Володарем світа; що Його царство, котре вже пришло, принесе благословенства для всіх, що люблять Його і служать Йому і докаже всім, що Егова є всезнаючий і благословенний, і що Диявол є противником Бога і ворогом усіх, що чинять правду; що ті що служать Дияволу помруть, а ті що служать Богу і Його Цареві будуть жити. Певно, що діти можуть полапати ці правди если їм розказати, і не треба їм розказувати в дурний та дитинячий спосіб. Коли Мойсей оголосив угоду вірності, то там були присутні малі діти, і вони чули що було сказано,

і ми можемо бути певні, що Мойсей не вживав дурної і дитинячої мови, висказуючи условини угоди. Дітей навчали про Всемогучого Бога і потребу слухати Його; і не лише се: їх навчено слухати земних родичів, котрі в символі представляли Бога Всемогучого Отця. Чому організувати окрему недільну школу для молоді, і щоби якась плохенька жінка, несвідома о Біблії, навчала цієї молоді? Такої школи не було в минулих часах ані в теперішнім по приказу Всемогучого Бога, але се плян Диявола котрий був виконаний його слугами для цієї цілі, щоби відтягнути дітей від Бога і зробити їх непослушними до родичів. Як здається, то недільна школа принесла більшу шкоду для молоді чим яка інша річ. Сьогодні, коли царство прийшло і велика відвічальність спочиває на свідках Егови проголосити правду після условинів їх припоручення даного їм Господом, то чи може хтось сьогодні з таких свідків виконувати плян ворога Всемогучого Бога? Чи можуть вони піддатись якому аргументові або підступові, який запровадив би їх у поласку ворога, і сим понехати їх Богом-дане припоручення? Певно, Бог предвидів що в "останніх днях" у котрих ми тепер живемо, настане велике споневірення родичів через дітей, і тому Він велів своєму слугі написати в Біблії отсі слова: "Се ж відай, що в останні дні настануть времена люті... родителям непокірні, невдячні, безбожні." (2 Тим. 3: 1, 2) Хто ж мавби бути винуватий за такий оплаканий стан? Диявол є тим головним злочинцем, і він уживає недільної школи, через релігійоністів, щоби запровадити людство в такий стан. Еслиби родичі тримали своїх дітей з собою, показали дійсне заінтересовання в їх добро, і показали любов і співчуття до них, і вважно навчали їх, тоді родичі отрималиб більшу повагу від дітей. Если родичі впускають дітей на світ, і тоді занегають навчити їх про Слово Боже, і попхнуть комусь іншому навчати їх, такі родичі не можуть сподіватись отримати належної поваги від своїх дітей. Тоді не лише родичі не сповняли свого обов'язку взглядом їх дітей, але вони виставили б себе на небезпеченство, занехавши свій обов'язок взглядом своїх потомків.

¹⁸ Еслиби родичі були отверті й ширі в своїй розмові з дітьми і дістали довіре своїх дітей і навчили їх про безпеку нинішню, і указали їм одинокі місце охорони і безпеки, тоді ті діти мали б много більше поваги до своїх родичів, і тоді родичі й діти були б більше угодні в очах Господа. Родичі повинні поінформувати дітей, що Сатана є хитрий ворог чоловіка і великий противник Бога, і що Сатана запустив в умисли всіх сотворінь думку непослушенства до Бога і родичів. Вони повинні указати їм, що всяке лукавство яке діється у світі, і всяка біда і терпіння й недоля, походить від Сатани або Диявола. Вони повинні навчати їх дітей о великим вершкуні, і що Божий замір є, що в дуже скорім часі Він знищить усіх лукавих, і що єдине средство уте-

чі від того знищення знайде той, що стане по стороні Бога і Ісуса Христа Його Царя. Вони повинні зробити натиск на дитину, що хто слухає Бога і чинить Його волю може отримати охорону в часі великого горя який вскорі упаде на світ. Чи є де родичі так тупі, щоб не могли навчити своїх дітей сих великих головних правд? Певно ні, если вони люблять свою дитину. Родич повинен навчити дитину, що ми тепер жиемо в часі великої небезпеки, і що дитина і родич повинні співтоваришити близько одні з другими, і уважно оминути дороги сього світа, які провадять до розпуки і знищення. Їм треба показати, що лише Господні дороги провадять до мира, щастя і життя.

19 Тепер ми жиемо в часі коли ворог злобно нападає на Божих вірних людей, і для цієї причини, хто стане по стороні Бога і Його Царя і буде терпіти і кликати до Господа, той отримає охорону і безпеку. Діти посвячених родичів терплять також і їх треба навчати про сю справу щоб вони розуміли причину таких нападів. Ум дитини повинен бути скермований ступати по правді і шукати лиця Божого і Христового. Ось так родичі й діти спільно терплять і мають участь в Господній охороні й опіці.

20 Се було ясно показано через злучення напад військ Моаба, Аммона і гори Сеїра про завітуючих людей Божих, котрі то люди були типом на тих, що сьогодні стали по стороні Єгови і Його Царя. Злучені вороги представляли: нищину диявольську організацію, котра складається з трьох чинників, а іменно, релігії, торгівлі і політики, котра то організація тепер виступає проти Божих людей як колись в тілі вони виступали проти Єрусалиму. В тій кризі Йосафат скликав загальне народне зібрання в храм, щоб благати Єгову о визволення і оправдання Його великого імя. В антитипі сей стан сьогодні є такий самий. Завважте сей факт, що в тій типічній кризі діти стояли побіч своїх родичів, яко ж написано: "І стояли усі Юдеї перед лицем Господнім, і малі діти їх, і жінки їх, і сини їх." (2 Паралип. 20: 5-12) Тоді родичі мали нагоду розказувати своїм дітям значіння того, що брало місце, і ми можемо бути певні, що діти розуміли і знали, що вони мали бути нападжені ворогом, і знали, що Всемогутчий Бог спас їх. Дитина, що може розуміти щобудь, може розуміти і се. Та велика криза і чудом визволений Ізраїль, напевно були темою розмови між родичами та дітьми в дома. Завважте також, що на переді рядів ізраїльських були вибрані співаки з дорослих людей, і ті співаки йшли походом проти ворога співаючи хвалення Єгови. Ввесь збір Ізраїля, чоловіки, жінки, і діти, йшли позаді назначених співаків, чули спів, і бачили силу Єгови указану проти ворога. Нехайже родичі зрозуміють сьогодні, хоронять Господні дороги і беруть з собою своїх дітей коли вони йдуть до битви. Тепер родичі посвячені Єгові йдуть від дому до дому, співають хвалення Єгови і Його

Царя, підчас коли злучені вороги нападають на них, і виконуючи сю службу по приказу Єгови нехай вони беруть дітей своїх з собою і нехай діти беруть голосо-апарати або літературу і беруть участь в несенню вістки в друкованій формі. Часто молодь дає більше вражаюче свідомство чим дорослі, і так вони несуть хвалу Єгові і Його Цареві.

21 У меншій сповненню сього пророцтва записаного в Псалмї 8: 2 Ісус Христос в'їхав в Єрусалим як урядник і представив себе як Царя, і велика громада людей доброї волі заявила себе по стороні Царя, і в сім привітанню Царя маленькі діти мали часть: "Бачивши ж архиереї та письменники чудеса, що Він робив, і хлопят, що покликували в церкві, й казали: Осанна сину Давидовому, розлютувались, і казали до Него: Чи чуєш, що оці кажуть? Ісус же рече їм: Так, Хіба ви ніколи не читали: Що з уст немовляток і ссущих вирядив еси хвалу?" (Мат. 21: 15, 16) Всі тоді на стороні Господа стояли разом, і всі на стороні Господа тепер мусять стояти разом, і не може бути розділення. Нехай діти розуміють, що вони є частю Господньої організації, котрі витають Царя виступаючого проти ворога.

22 Сьогодні діти Єгови вповають на Його охорону, підтримання і навчання, і вони є ті, що співають хвалення і радісно проголошують Його Царя слави. (Луки 10: 21) Дітьми є ті, що шукать науки без ріжннці на вік. Отже бачучи, що в меншій сповненню того пророцтва діти мали привилей прилучитися до рослик і мали часть в урочистості, то певно що і тепер можна знайти місце для дітей мати часть з дорослими у сповненню того ж. Вони також можуть мати часть в дорученню вістки Єгові від дому до дому, і там мати часть в службі Царя. Зробіть ваших дітей вашими товаришами і беріть їх з собою коли йдете до війни проти ворога з "мечем духа". Если ж ви віддасте їх комусь иншому, тоді ви стратите повагу і довіре і не отримаєте благословенств які Господь постарався для них, і також благословенство яке приходить з певного послушення до Його волі.

23 Та дехто питає, як навчати дитину там де існує розділення між родичами, коли то один родич посвячений Господеві, а другий ні? Часом буває, що один родич пізнає правду, і пізніше стає розділений від другого родича. Ті родичі мають дитину, і противник царства дістає дитину під свою опіку. Що тоді та друга сторона повинна зробити для тієї дитини? Відповідь є, що перша задача кожного посвяченого служити Єгові й Його царству, і той родич, противиться Богу і Його царству, маючи.. своєї опіці дитину, є відвічальний за ту дитину, а той родич, що не має опікуєства над дитиною, не є відвічальний. Если ж той родич, що і має опікуєства над дитиною, а має нагоду учини ту дитину від часу до часу, то се його повинність так чинити.

(Дальше буде)